

DCL-1901100202040401 Seat No. _____

M. A. (Sem. IV) (CBCS) (WEF-2019) Examination

July - 2022

Sanskrit

(Alankarasastra : Dhvanyalok-1)

आनन्दवर्धन - ध्वन्यालोक - उद्योत-१

कुन्तक - वक्रोक्तिजीवित - उन्मेष-१

(New Course)

Time : 2 $\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

१ नीचेनी कारिका अनुवाद साथे समझवो : (कोईपक्ष ७) १४

1 Explain with translate of the following कारिका : (Any two) 14

(१) प्रतीयमानता यत्र वाक्यार्थस्य निबध्यते ।

वाच्यवाचकवृत्तिभ्यां व्यतिरिक्तस्य कस्यचित् ॥

(२) असमस्तमनोहारिपदविन्यासजीवितम् ।

माधुर्यं सुकुमारस्य मार्गस्य प्रथमो गुणः ॥

(३) उभावेतावलङ्कार्यो तयोः पुनरलङ्कृतिः ।

वक्रोक्तिरेव वैदग्ध्यभङ्गीभणितिरुच्यते ॥

(४) शब्दार्थौ सहितौ वक्रकविव्यापारशालिनि ।

बन्धे व्यवस्थितौ काव्यं तद्विद्वाह्लादकारिणि ॥

२ 'वक्रोक्तिजीवितस्य प्रथमोन्मेषः' - अर्थो करो. १४

2 Discuss - 'वक्रोक्तिजीवितस्य प्रथमोन्मेषः' 14

अथवा / OR

२ 'कविव्यापारवक्रत्वप्रकाराः सम्भवन्ति षट्' - अर्थो करो. १४

2 Discuss - 'कविव्यापारवक्रत्वप्रकाराः सम्भवन्ति षट्'. 14

- ३ नीयेनी कोष्ठपशु बे करिका अनुवाढ साथे सभशुवो. १४
- 3 Explain with Translate any **two** करिका of the following : 14
- (१) तत्र वाच्यः प्रसिद्धो यः प्रकारैरुपमादिभिः ।
बहुधा व्याकृतः सोऽन्यैः ततो नेह प्रतन्यते ॥
- (२) भक्त्या बिभर्ति नैकत्वं रूपभेदादयं ध्वनिः ।
अतिव्याप्तेरथाव्याप्तेर्न चासौ लक्ष्यते तथा ॥
- (३) वाचकत्वाश्रयेणैव गुणवृत्तिर्व्यवस्थिता ।
व्यञ्जकत्वैकमूलस्य ध्वनेः स्याल्लक्षणं कथम् ॥
- (४) शब्दार्थशासनज्ञानमात्रेणैव न वेद्यते ।
वेद्यते स तु काव्यार्थतत्वज्ञैरेव केवलम् ॥

- ४ 'काव्यस्यात्मा-ध्वन्यार्थः' - अर्थो करु. १४
- 4 Discuss - 'काव्यस्यात्मा-ध्वन्यार्थः' 14

अथवा / OR

- ४ 'प्रतीयमानं अन्यदेव वस्त्वस्ति' - अर्थो करु. १४
- 4 Discuss - 'प्रतीयमानं अन्यदेव वस्त्वस्ति' 14

- ५ नीयेनाभांथी कोष्ठपशु बे पर नोधु लणु : १४
- 5 Write notes on any **two** of the following : 14

- (१) वाक्यविन्यासो बन्धः ।
(२) मध्यममार्गः ।
(३) भाक्तमाहुः ।
(४) सहृदयमनः प्रीतये तत्स्वरूपम् ।